

НАПРЯМ 3. СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мартиненко Марта Миколаївна

студентка,

Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-566-5-18>

РОЛЬ ДОБРОВІЛЬНОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ У МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО РОБОТОДАВЦЯ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Дієвість функціонування системи охорони здоров'я безпосередньо визначає рівень здоров'я населення країни, тому головною метою будь-якої системи є забезпечення максимально можливого покращення здоров'я людей при мінімальних витратах.

Вагомим компонентом системи охорони здоров'я будь-якої країни є медичне страхування, яке поділяється на обов'язкове та добровільне. Добровільне медичне страхування (ДМС) надає громадянам можливість самостійно обирати пакети медичних послуг, передбачені страховим полісом. До них можуть входити амбулаторне та стаціонарне лікування, швидка медична допомога й інші види медичних послуг. Клієнти також мають змогу визначати рівень медичних закладів, у яких отримуватимуть лікування. ДМС може бути частиною соціального пакету, який надає роботодавець, або оформлюватися особою самостійно як індивідуальне страхування [3, с. 118].

Ринок добровільного медичного страхування в Україні наразі знаходиться на стадії розвитку. Дослідження показують, що на сьогодні більше 95% громадян не мають медичного страхування. Це означає, що перспективи розвитку системи медичного страхування в

Україні великі, оскільки є багато потенційних споживачів страхових послуг [6, с. 65].

В наш час система охорони здоров'я в Україні функціонує в умовах тривалого повномасштабного конфлікту, який глибоко вплинув на її організаційні та фінансові ресурси. Низька якість і обмежена доступність медичних послуг зумовлені надмірним навантаженням на медичну інфраструктуру, руйнуванням закладів охорони здоров'я, відтоком медичних кадрів та нестачею фінансових ресурсів. За таких умов особливо важливо впроваджувати альтернативні джерела фінансування, серед яких медичне страхування виступає дієвим інструментом забезпечення стабільності системи охорони здоров'я [2].

Добровільне медичне страхування надає громадянам можливість користуватися широким спектром якісних медичних послуг і водночас слугує доповненням до безоплатної медичної допомоги, яка надається населенню. Для підвищення якості медичного обслуговування та зміцнення фінансової стійкості системи охорони здоров'я України доцільно впровадити страхову медицину, зокрема створити фонди обов'язкового медичного страхування з регіональними представництвами та розробити ефективні механізми збору страхових внесків. Співпраця між суб'єктами обов'язкового медичного страхування має будуватися на основі договорів, що укладаються страховиками (фондами обов'язкового медичного страхування) зі страхувальниками (роботодавцями, суб'єктами господарювання), державними та приватними закладами охорони здоров'я і фармацевтичними підприємствами [1, с. 157–160].

Македон В. В. та Михайленко О. Г. вважають, що медичне страхування в умовах перетворення системи соціального захисту відображає як державні інтереси, так і потреби значної частини населення. Подібно до інших видів страхування, його основним призначенням є забезпечення соціального захисту громадян, що безпосередньо впливає на їхній добробут і рівень матеріальної забезпеченості. Основна мета медичного страхування полягає у гарантуванні населенню доступу до медичної допомоги та фінансуванні профілактичних заходів у разі настання страхового випадку. Загалом, головним завданням функціонування медичного

страхування є забезпечення належного рівня охорони здоров'я як для працюючих, так і для непрацюючих верств населення [5, с. 31].

А ось на думку Коновалової Л. В. і Довжук В. В., медичне страхування може бути ефективним механізмом фінансування медицини, зменшуючи тиск на державний бюджет і витрати громадян на медичні послуги. Добровільне медичне страхування можуть забезпечити роботодавці та громадяни за свій рахунок [4, с. 20].

Як зазначає Білоцький В. А., післявоєнне відновлення України потребуватиме глибокої реорганізації соціальної сфери, особливо системи охорони здоров'я. Зростання потреби в медичних послугах серед цивільного населення, військових, осіб з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих категорій населення вимагає стабільного й достатнього фінансування. Оскільки держава не спроможна покривати всі витрати на охорону здоров'я виключно за рахунок бюджету, необхідно залучати додаткові джерела. Міжнародна практика свідчить, що запровадження ефективної системи медичного страхування підвищує доступність і якість медичних послуг, а також забезпечує фінансову стійкість системи охорони здоров'я [2].

Таким чином, медичне страхування є важливою складовою системи охорони здоров'я, що здатна забезпечити фінансову стабільність галузі та підвищити якість медичних послуг. В умовах післявоєнного відновлення України воно може стати ефективним механізмом залучення додаткових ресурсів і зменшення навантаження на державний бюджет. Добровільне медичне страхування може сприяти розширенню доступу населення до медичної допомоги, підвищенню рівня соціального захисту громадян і стійкості системи охорони здоров'я в цілому.

Список використаної літератури:

1. Белова О. О. Медичне страхування та проблеми його розвитку в Україні. *Молодий вчений*. 2023. №12 (124). С. 157–161. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-12-124-7>.

2. Білоцький В. А. Теорії та механізми медичного страхування: світовий досвід та реалізація в Україні. *Фінанси. Банківська справа та*

страхування. 2025. №73. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-114>.

3. Кириченко С. О., Тарічева М. Ю. Медичне страхування: перспективи та можливості для України. *Агросвіт*. 2024. №10. С. 116–121. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/3673/3708>.

4. Коновалова Л. В., Довжук В. В. Впровадження медичного страхування в практичну діяльність з наданням якісних медичних послуг в Україні. *Медицина та фармація: освітні дискурси*. 2025. Вип. 2. С. 18–22. DOI <https://doi.org/10.32782/eddiscourses/2025-2-3>.

5. Македон В. В., Михайленко О. Г. Напрямки розвитку медичного страхування в системі національної економіки країни. *Причорноморські економічні студії*. 2023. Вип. 79. С. 30–39. URL: http://bses.in.ua/journals/2023/79_2023/6.pdf.

6. Попович Д. В. Функціонування системи медичного страхування: зарубіжний досвід та можливості його використання в Україні. *Молодий вчений*. 2022. №10. С. 64–70. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5611>.